

การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนโพนสูง ประชาสรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

The Teachers Development of Integrated Instruction in Phonsungpha- chasun School, Patumrat Districts, Roi-et Province

¹ปรีชา พุทธลา, ²บุญถิ่น คิดไร่

¹Preecha Putthala, ²Boonthin Kidrai

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูโรงเรียนโพนสูงประชาสรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 6 คน ให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 2 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการเรียนรู้ 2) ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนแบบบูรณาการ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แบบบันทึกการนิเทศ แบบบันทึกประจำวัน การตรวจสอบข้อมูลใช้เทคนิคการตรวจสอบหลายมิติ หรือแบบสามเส้า (Triangulation Technique) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการบรรยาย

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ก่อนการพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ครูผู้สอนโรงเรียนโพนสูงประชาสรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่ยึดการสอนแบบเดิม คือ เน้นการบรรยายเพื่อบอกความรู้แก่ผู้เรียนเป็นหลัก ไม่ให้ออกาสนักเรียนได้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย แล้วนำมาสรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ภายหลังการพัฒนา ปรากฏว่าครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การเขียนแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ และมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 6 ขั้นตอน ได้ค่อนข้างดี แต่ยังไม่ชัดเจนในการเขียนแผนการเรียนรู้ และขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ จึงดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์ การประชุมระดมความคิดร่วมกันระหว่าง ผู้นิเทศ วิทยากร และกลุ่มเป้าหมาย ปรากฏว่า ครูกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการเรียนรู้เป็นอย่างดี และสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ดี ส่วนด้านการนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ปฏิบัติจริงพบว่า สามารถทำได้ดีทุกคน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน มีกิจกรรมที่หลากหลาย และเหมาะสมกับเนื้อหา นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน กระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และได้ฝึกปฏิบัติจริง

คำสำคัญ: การพัฒนาครู, การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ คณะวิทยาการสารสนเทศมหาวิทาลัยมหาสารคาม

¹ MArter's degree Student. Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Assistant Professor, Faculty of Informatics, MahasaraKham University

Abstract

This study aimed to develop teachers and 6 co-researchers at Phonsungprachasun School, Patumrat district, to obtain the knowledge necessary for integrated instruction as follows:

1) To understand and write a lesson plan. 2) To be able to set up the activities for integrated instruction, the informants consisted of 36 persons. The tools used to collect data were test, observation form, interviews form, evaluation of plan form, supervision form and daily record form. Data validation techniques was a Triangulation Technique and presented descriptive analysis.

This study found that before the study began teacher's development of integrated instruction was mostly taught by traditional teaching methods such as lectures. The students had no chance to acquire knowledge from various sources for inclusion in self-knowledge. The first round of development required teachers to write a lesson plan for integrating learning activities in 6 steps. Some teachers did not understand the plan. The development of teachers in the second round was by brainstorming. All six co-researchers had a better understanding of the learning plan and its learning activities. Co-researchers used activities well based on the sequence of steps. There were a variety of activities appropriate to the contents and the students.

Keywords: The Teachers Development, Integrated Instruction

บทนำ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา การจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพทั้งการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม

โรงเรียนโพ้นสูงประชาสรรค์สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอน ครูรับผิดชอบสอนเป็นระดับช่วงชั้นตามสาระ ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 บางกลุ่มสาระมีครูผู้สอนจำนวนน้อย ครูไม่เพียงพอ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำเป็น

ที่ต้องจัดครูไม่ตรงตามสาขาวิชาสอนร่วม และสภาพการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนโพ้นสูงประชาสรรค์ ทำให้นักเรียนขาดความรับผิดชอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของโรงเรียนไม่บรรลุตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่พึงพอใจของครู นักเรียนขาดความกระตือรือร้น ขาดทักษะในการแสวงหาความรู้ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และนักเรียนไม่สามารถสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ ไม่สามารถคิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้เองได้สาเหตุเนื่องมาจากบุคลากรครูไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 บุคลากรครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการสอนแบบเดิมๆ คือ ยึดแบบเรียน และตนเองเป็นหลัก ไม่ฝึกให้ผู้เรียน คิดวิเคราะห์ และประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการตัดสินใจ และยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาการนำกิจกรรมการเรียนรู้อไปใช้ และพัฒนา ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียน

ได้เรียนรู้ที่หลากหลายทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ขาดความต่อเนื่องของการเรียน ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดังนั้นจึงควรจะพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรครูผู้สอน ให้มีความรู้ความเข้าใจมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ โดยใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน คือการประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศ และการประชุมระดมความคิด เพื่อเป็นการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ และส่งผลโดยตรงกับผู้เรียนให้มีความรู้ มีทักษะ มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้น สามารถคิดวิเคราะห์ สร้างองค์ความรู้ใหม่ และนำไปแก้ปัญหาในสภาพหน้าได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาบุคลากร โรงเรียนโพ้นสูงประชาสรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถเขียนแผน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนโพ้นสูงประชาสรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด มีขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า คือ กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า และผู้ให้ข้อมูล เป็นครูผู้สอน ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 1 จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 36 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 1 คน วิทยากรจำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการจำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไปจำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานงบประมาณจำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคลจำนวน 1 คน นักเรียน จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 6 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ฉบับ
3. แบบสังเกต จำนวน 1 ฉบับ
4. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จำนวน 1 ฉบับ
5. แบบบันทึกการนิเทศ จำนวน 1 ฉบับ
6. แบบบันทึกประจำวันของกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จำนวน 1 ฉบับ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้ามีเป้าหมายในการพัฒนาบุคลากร ดังนั้น คือการให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากร

ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การนิเทศภายใน (Supervision) และการประชุมระดมความคิด (Brainstorming) นอกจากนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้หลักการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis and Mc Taggart (1988 : 11-15) เพื่อปรับปรุงการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบบูรณาการ โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ (Spiral) ซึ่งแต่ละวงรอบประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษา ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ถึง วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 วงรอบที่ 1 ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ถึง วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 วงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ถึง วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากเครื่องมือแต่ละประเภทแล้ว ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการนำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาคำตอบ และตรวจให้คะแนนข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบทดสอบและแบบประเมินแผนฯ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้มาตรวจสอบเปรียบเทียบระหว่างเครื่องมือชนิดเดียวกัน แต่แหล่งผู้ให้ข้อมูลต่างกัน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกต และการสัมภาษณ์โดยนำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และจัดกลุ่มของข้อมูลตามความมุ่งหมาย ที่สามารถตอบความมุ่งหมายได้โดยวิธี พรรณนา คำนี้ถึงการตรวจสอบแบบหลายมิติ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของข้อมูล และแปลผลโดยอิงกรอบการศึกษา คือความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แล้วนำเสนอโดยการบรรยายมีราย

ละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลจากการแปลความหมายจำแนกรายข้อ และรวมทุกด้านโดยพิจารณา

1.1 คะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ โดยการตรวจข้อสอบจากแบบทดสอบ เกณฑ์คะแนน 1 ข้อ ต่อ 1 คะแนน จากแบบทดสอบ 30 ข้อ ระดับคะแนนการทดสอบหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ คะแนนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ คะแนนที่ได้เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 85 เปอร์เซนต์

1.2 ค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการจำแนกรายข้อ และรวมทุกด้าน ข้อมูลจากแบบประเมินให้คะแนน ต่อไปนี้

เกณฑ์คุณภาพ	คะแนน
มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด	5
มีความเหมาะสมระดับมาก	4
มีความเหมาะสมระดับปานกลาง	3
มีความเหมาะสมระดับน้อย	2
มีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด	1

1.3 หาค่าเฉลี่ยจากแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ซึ่ง ค่า เฉลี่ย รว ม เกณฑ์ ระดับความเหมาะสมในการเขียนแผน และสามารถนำแผนไปใช้ในการสอนได้คือ ระดับมาก คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ ระดับ 3.51 ขึ้นไปโดยการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความเหมาะสม
4.51-5.00	ระดับมากที่สุด
3.51-4.50	ระดับมาก
2.51-3.50	ระดับปานกลาง
1.51-2.50	ระดับน้อย
1.00-1.50	ระดับน้อยที่สุด

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบค่า

บรรยาย

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพนำมาวิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มของข้อมูล

3. การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลทำการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลด้วยเทคนิคการตรวจแบบหลายมิติ หรือเทคนิคสามเส้า

3.1 มิติบุคคลทำการตรวจสอบอาศัยบุคคล 4 กลุ่ม คือ ครูกลุ่มเป้าหมายนักเรียนวิทยากร และผู้บริหาร

3.2 ทำการตรวจสอบข้อมูลด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์

3.3 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบการศึกษาค้นคว้าในลักษณะของการบรรยาย

สรุปผล

การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่แบบบูรณาการ โรงเรียนโพธิ์สูงประชาสรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาค้นคว้าสรุปได้ ดังนี้

1. ปัญหาการดำเนินการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

1.1 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า เพราะไม่เห็นความสำคัญ และเป็นเนื้อหาที่ตนเองสอนมานาน และการทำแผนการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะใช้วิธีลอกจากหนังสือของสำนักพิมพ์ต่างๆ ไม่ได้นำแผนไปสู่การปฏิบัติจริง ทำให้แผนที่ได้ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน

1.2 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของครูส่วนใหญ่ ครูยังใช้วิธีการสอนแบบเดิมๆ คือ การสอนแบบบรรยาย บอกความรู้ให้นักเรียน แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด หรือทำงานตามที่ครูสั่ง นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ค่อนข้างน้อย นักเรียนไม่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น

เห็น การสอนยึดหนังสือเป็นหลัก การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองแทบจะไม่มีการใช้สื่อประกอบการเรียนก็มีน้อย

2. ผลการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่แบบบูรณาการ โรงเรียนโพธิ์สูงประชาสรรค์ ตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ดังนี้

2.1 การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมการแบบบูรณาการ จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจดี

2.2 การนิเทศการสอนจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่แบบบูรณาการ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ของผู้ร่วมศึกษาทั้ง 6 คน ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ความพอใจระดับมาก (จากแบบประเมินแผนฯ) คือ ชื่นนำเข้าสู่บทเรียนครูผู้สอนได้กระตุ้นให้นักเรียนมีความพร้อม อยากที่จะเรียนรู้ได้ดี ขึ้นจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ มีกิจกรรมหลากหลาย มีความสัมพันธ์กันระหว่างวิชา นักเรียน เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ขึ้นสรุปครู และนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาวิชาที่เรียน

2.3 หลังการนิเทศการสอนครูผู้สอนบางคนยังปฏิบัติได้ไม่ดีเป็นที่น่าพอใจ จึงมีการใช้กลยุทธ์ การประชุมระดมความคิดเห็นเมื่อได้พูดคุยร่วมกันทำให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทั้งหมดมีความรู้ ความเข้าใจในการเขียนแผนฯ และการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

หลังจากใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาทั้ง 3 กลยุทธ์แล้วว่า พบว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้รับความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนฯ และการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่แบบบูรณาการ มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ จากเดิมที่สอนแบบบรรยาย มาเป็นกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งเป็นการบูรณาการเป็นแบบเชื่อมโยง ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ครูได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือได้ว่าการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับ

กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แบบบูรณาการ ของ ครู โรงเรียนโพ้นสูงประชาสรรค์ในครั้งนี ประสพผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.4 พฤติกรรมการเรียนรู้ของ นักเรียนจากที่กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ได้เปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ส่งผลให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ มากขึ้น เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม การศึกษาด้วยตนเอง การประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองนักเรียนมีความพึงพอใจ และสนุกกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แบบบูรณาการ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีผลการดำเนินงานที่น่าสนใจดังนี้ คือ

1. ผลการดำเนินการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนโพ้นสูงประชาสรรค์ อำเภอปทุมรัตต์จังหวัดร้อยเอ็ด ด้วยกลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศในวงรอบที่ 1 โดยเน้นการใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นหลัก ผลการพัฒนาปรากฏว่า กลุ่มเป้าหมายทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการนั้นกลุ่มเป้าหมายทุกคนได้ลงมือปฏิบัติจริงปฏิบัติด้วยตนเอง นอกเหนือจากการรับฟังจากวิทยากรนั่นก็คือ เมื่อวิทยากรให้ความรู้เชิงแลกเปลี่ยนประสบการณ์แล้ว กลุ่มเป้าหมายยังมีโอกาสซักถามข้อสงสัยรวมทั้งนำไปปฏิบัติจริงด้วยจึงทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และครูส่วนใหญ่มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้ร่วมศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการประชุมเชิงปฏิบัติการมาใช้พัฒนาในการจัดทำแผนการเรียนรู้ได้

อย่างถูกต้องและสามารถนำแผนการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจากการพัฒนาในวงรอบที่ 1 ผู้ร่วมศึกษา มีความรู้ความสามารถปฏิบัติการกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้ง 6 ขั้นตอนได้ในระดับปานกลาง ซึ่งยังต้องพัฒนาต่อไปในวงรอบที่ 2 ต่อ

2. ผลการดำเนินการพัฒนาครูในวงรอบที่ 2 โดยใช้การใช้กลยุทธ์ การประชุมระดมความคิด และเน้นกลยุทธ์การนิเทศเป็นหลัก ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาวงรอบที่ 1 นั้นพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมายทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการดีอยู่แล้ว เพียงแต่มีปัญหาด้านการเขียนแผนการเรียนรู้ที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ และไม่สามารถนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเน้นให้นำแผนที่เขียนเสร็จแล้วในวงรอบที่ 1 มาทบทวนโดยการเสนอที่ประชุมเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข โดยการร่วมอภิปรายซักถามมีวิทยากรเป็นที่ปรึกษา แล้วกลุ่มเป้าหมายนำไปแก้ไขให้สมบูรณ์ จากนั้นนำไปใช้ปฏิบัติการสอนในสถานการณ์จริงภายใต้การนิเทศให้คำปรึกษา แนะนำ จากกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ผู้นิเทศทุกคน จากวิธีการดำเนินการดังกล่าว พบว่ากลุ่มเป้าหมาย สามารถเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ตามหลักวิชาการ ส่วนในด้านการนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ปฏิบัติจริงพบว่าสามารถทำได้ดีทุกคน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน มีกิจกรรมหลากหลาย และเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ และนักเรียนเรียนรู้ได้อย่างสนุกสนาน กระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในเรียนรู้ ได้ฝึกปฏิบัติจริงครุมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และมีผลการเรียนรู้บรรลุจุดมุ่งหมายเป็นอย่างดี อันเนื่องมาจากการใช้เทคนิคการพัฒนาครูด้วยการประชุมระดมความคิด และนิเทศเป็นการดำเนินการ

การที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับการพัฒนา

การดำเนินการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยภาพรวมพบว่า ประสพผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการพัฒนาครูอย่างดียิ่งขึ้น แสดงให้เห็นว่ากลยุทธ์ในการพัฒนาครูทั้ง 3 กลยุทธ์ เป็นกลยุทธ์การพัฒนาที่เหมาะสม โดยเฉพาะกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ร่วมกันแก้ปัญหาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานทุกชั้นตอนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เห็นจุดบกพร่องในขณะปฏิบัติงาน และได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขในทันที นอกจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน และการประชุมระดมความคิด ส่งผลให้การพัฒนาครูประสพผลสำเร็จ แล้วผลที่เกิดขึ้นที่สำคัญยิ่งก็คือผลต่อนักเรียนที่ทำให้นักเรียนประสพผลสำเร็จในการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีพฤติกรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตร และชุมชนต้องการครูมีทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศบุคลากรทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข เกิดการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ในการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการควรใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการพัฒนาอย่างน้อย 2 วงรอบเพื่อให้เกิดทักษะ และมีความชำนาญตรวจสอบแก้ไข

ข้อบกพร่องได้อย่างถูกต้อง

1.2 การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ควรมีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ

1.3 การประชุมระดมความคิดเป็นกิจกรรมที่ดี เหมาะสมกับบุคลากรในการจัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการทำให้ครูมีความรู้และความเข้าใจได้ปฏิบัติจริง กระบวนการต่างๆ ในการประชุมปฏิบัติการควรเตรียมให้พร้อมวัสดุอุปกรณ์ มีครบ วิทยากรมีความรู้ความสามารถ

1.4 โรงเรียนควรเผยแพร่ผลงานด้านแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการแก่สถานศึกษาอื่นๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพการพัฒนา นักเรียนในลักษณะโรงเรียนเครือข่าย

1.5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาการเรียนรู้ควรให้มีความสอดคล้องกับผู้เรียนมีความหลากหลายของกิจกรรม และให้ผู้เรียนได้เรียนตามศักยภาพของบุคคล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างหลากหลายวิธี

2.2 ควรมีการพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กลยุทธ์แบบอื่นๆ บ้างเพื่อให้เกิดความชำนาญ

2.3 การพัฒนาบุคลากรด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเหมาะสำหรับโรงเรียนในระดับประถมศึกษาที่ขาดแคลนบุคลากร เพราะมีความยากง่ายของเนื้อหาวิชาที่ใกล้เคียงกัน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2543). หลักสูตรการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
- กฤษฎางค์ แก้วโสภณ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
- ชัยรัตน์ สุดภักดี. (2547). การพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- ชัยวัฒน์ เลิศนา. (2542). การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบบูรณาการโรงเรียนบ้านทุ่งรีอำเภอนันทบุรี จังหวัดนครราชสีมา. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- โรงเรียนโพ้นสูงประชาสรรค์. (2553). รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี
- สำลี รักษุทธิ และคณะ. (2544). เทคนิควิธีการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา,
- Castle, Victoria L. (2003). "Development of a Critical Teaching Process : A Multisensorial Integrated Approach," *Dissertation Abstracts International*. 63(9) : 3097-A ;March.
- Confer, Carla S. (2001). " Student Participation in a Process of Teacher Change : Toward Student Centered Teaching and Learning," *Dissertation Abstracts International*. 61(7):2573-A ; January